

Feesten en vieringen op de openbare school

Hoe ga je op een openbare school om met (religieuze) feestdagen en viermomenten?

Deze lesbrief helpt je op weg!

Achtergrond

Openbaar onderwijs wordt niet gegeven vanuit een bepaalde religie. Maar in de wet staat wel dat openbare scholen 'ieders godsdienst of levensbeschouwing eerbiedigen'. Ook moeten ze bijdragen 'aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving en met onderkenning van de betekenis van de verscheidenheid van die waarden.'

Dat zien we ook terug in de [kernwaarden van het openbaar onderwijs: gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting](#). Op de openbare school is iedereen welkom. Je kunt er jezelf zijn en je eigen stem laten horen. En we leren van elkaars verschillen. Er zijn heel veel verschillende feestdagen. Die kun je lang niet allemaal in de klas behandelen of vieren. Door juist samen te praten over welke dagen we vieren kunnen we veel van elkaar leren en zorgen we ervoor dat ieder kind een stukje van zichzelf mag vieren op de openbare school!

Welke feestdagen vieren we dit jaar?

Bespreek met de klas bij welke feestdagen het komende jaar aandacht zullen krijgen. Welke dagen vieren de leerlingen thuis? Welke dagen zijn onbekend, maar misschien daarom juist interessant? Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Laat leerlingen eerst in kleine groepjes feestdagen opschrijven of bedenken. Welke dagen vieren ze thuis? Van welke andere dagen hebben ze weleens gehoord? Kunnen ze er iets over vertellen?
- Het kan ook klassikaal, bijvoorbeeld door eerst enkele bekende dagen op te noemen of op te schrijven: bijvoorbeeld Nieuwjaarsdag, Bevrijdingsdag, Sinterklaas, Kerst, Suikerfeest, Divali.
- Zorg dat je een lijst bij de hand hebt van feestdagen die je in ieder geval wilt bespreken; zie ook de internetbronnen onderaan deze lesbrief.

- Per feestdag kun je allerlei vragen stellen. Waarom is die dag bijzonder? Wat gebeurt er op die feestdag? Is er speciale kleding of eten? Op welke dagen zijn we vrij van school? En waarom zijn we niet op alle feestdagen vrij?
- Probeer met de klas te bepalen welke feestdagen in ieder geval aandacht zouden moeten krijgen op school. Waarom die dagen? En vind je dat de meerderheid daarover moet beslissen? Of vieren we een dag ook als deze voor één of twee leerlingen heel belangrijk is?
- Schrijf de gekozen dagen op een lege kalender (bijvoorbeeld [deze kalender](#) van Topwijs). Misschien is het ook leuk de verjaardagen van alle leerlingen erop te zetten?
- Soms vallen feestdagen of -perioden samen. Moeten we daar rekening mee houden? En zo ja, hoe dan? Kunnen we tijdens de Ramadan een Paasontbijt organiseren?
- Als er een actieve ouderraad is kan de kalender ook daar besproken worden. Organiseert de ouderraad speciale activiteiten rond de feestdagen?

Als je met je eigen klas een kalender hebt met alle feestdagen en vieringen erop die voor jullie belangrijk zijn, heb je daar de rest van het jaar plezier van. Leerlingen kunnen dan zelf ook altijd even kijken: wat vieren we vandaag?

Wat zijn de belangrijkste dagen?

In het christendom zijn Kerstmis en Pasen belangrijke feestdagen, in de islam vieren veel mensen in ieder geval Eid-al-fitr en het Offerfeest. Maar welke religieuze feestdagen de belangrijkste zijn is niet zomaar te zeggen, daar wordt verschillend over gedacht. Juist daarom is het een mooi onderwerp om met de klas te bespreken en om de ouders daarbij te betrekken. Welke dagen worden thuis gevierd en welke niet? Misschien kunnen leerlingen het er ook thuis over hebben en er daarna aan de rest van de klas over vertellen. Zijn er ook verschillen tussen de families van de leerlingen?

Voorbeeld

Ook met religieuze feestdagen die maar een kleine groep viert houdt de overheid soms rekening. Sommige protestanten vieren op de tweede woensdag van mei de biddag voor gewas en arbeid. Niet een algemeen bekende christelijke feestdag of een nationale vrije dag. In sommige jaren veroorzaakten de regels van de Kieswet dat er precies op die dag verkiezingen zouden zijn. Om die reden zijn bijvoorbeeld de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 een week verplaatst, zodat ze niet samenvielen met de biddag.

Verschillende kalenders

Veel feestdagen vallen in onze kalender (de Gregoriaanse) niet ieder jaar op dezelfde dag. Het islamitische jaar is iets korter dan op de Gregoriaanse kalender. De vastenmaand Ramadan begint daarom in de christelijke kalender ieder jaar iets eerder dan het jaar daarvoor. Dat geldt overigens ook voor sommige christelijke en joodse feestdagen. Ook die zijn ieder jaar op een andere datum. Bovendien hangt het begin van sommige feestdagen af

van de maanstand. Hierdoor beginnen islamitische, boeddhistische en hindoeïstische feestdagen vaak niet precies op het moment dat in de Gregoriaanse kalender een nieuwe dag begint.

Meer over religieuze feestdagen

Op internet is uiteraard veel informatie te vinden over religieuze feestdagen. Een goede bron met toegankelijke informatie over alle grote religies is <https://weetwatjeviert.nl/alle-feestdagen>. Op deze site is ook lesmateriaal te vinden.

Andere feestdagen en themadagen

Naast religieuze vieringen zijn er nationale feestdagen en ook internationale themadagen. Nationale feestdagen zijn meestal gekoppeld aan historische gebeurtenissen, zoals het einde van een oorlog, de onafhankelijkheid van een land, de vaststelling van de grondwet of, zoals ook in Nederland, de verjaardag van de koning.

Een bekende internationale dag is bijvoorbeeld Internationale Vrouwendag op 8 maart. De Verenigde Naties (VN) hebben voor veel onderwerpen een themadag aangewezen, om extra aandacht te besteden aan bijvoorbeeld een bepaalde groep, de aanpak van een wereldwijd probleem of een ziekte. Sommige van die onderwerpen zullen ook op school aan bod komen. Een VN-dag kan een mooie aanleiding zijn om er even bij stil te staan. Voor een overzicht zie: <https://unric.org/nl/verenigde-naties/vn-dagen/>

Prijs winnen?

Heeft jouw klas, of jullie klassen gezamenlijk een mooie poster, goed plan of nieuw beleidsontwerp bedacht voor het feesten- en vieringenbeleid op jullie school? Wij ontvangen deze heel graag! Stuur een foto of video in van jullie resultaat naar info@openbaaronderwijs.nu, onder de inzendingen verloten wij een leuke prijs.